

To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
From: (10)(2e)
Sent: Mon 3/23/2020 8:27:29 AM
Subject: RE: Verspreiding van SARS-CoV-2 via besmet oppervlak
Received: Mon 3/23/2020 8:27:37 AM

Hallo (10)(2e)

Goed te horen, ik hoop nu maar dat de volgende vergadering snel is.

Ik hoop dat er dan niet alleen de informatie op website wordt aangepast, maar dat er **ook maatregelen en tips** komen voor de mensen om zich tegen bescherming via besmette oppervlaktes te beschermen. Hierbij denk ik aan een voorbeeld als een winkelwagentje, dat dagelijks door 100-en mensen wordt vastgehouden. Hoe wordt daarmee omgegaan. Worden er plastic wegwerphandschoentjes aangeboden? Of wordt mensen geadviseerd om zelf handschoenen mee te nemen van thuis? Of komt er desinfectiemiddel bij winkelwagentjes te staan? Of nog iets anders? Waarschijnlijk hebben infectiepreventie deskundigen (zoals jij) hier meer verstand van dan ik.

Maar belangrijkst wat ik wil zeggen is dat als er vanuit wordt gegaan dat er inderdaad verspreiding plaatsvindt via besmette oppervlakten dan is alleen info op website aanpassen onvoldoende. Dan is er ook andere campagne nodig (via TV, alerts, social media) om de mensen goed te instrueren. Dit is zo belangrijk, want we praten wel over dat mogelijk een lockdown nodig is, maar **zelfs met een lockdown remmen we niet de verspreiding via bijv winkelwagentjes.**

Mochten wij als Coronavirologen nog enige rol kunnen spelen in deze discussie, dan zijn wij gaarne bereid mee te denken!

Groeten (10)(2e)

(10)(2e) **PhD, Professor**
 Division of Virology | Dept. Infectious Diseases & Immunology | Faculty of Veterinary Medicine | Utrecht University
 Androclus Building | (10)(2e) Yalelaan 1 | 3584 CL Utrecht | The Netherlands
 Tel: (10)(2e) | E-mail: (10)(2e)@uu.nl

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Sent: maandag 23 maart 2020 09:04
To: (10)(2e) <(10)(2e)@uu.nl>
Subject: Verspreiding van SARS-CoV-2 via besmet oppervlak

Geachte heer Van (10)(2e)

Namens (10)(2e) hartelijk dank voor uw email. We agenderen dit voor de eerst volgende vergadering van het Outbreak Management Team en zullen zonodig de informatie op onze website aanpassen.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Hoofd Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's

.....
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's (DVP)
 A. van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA | Bilthoven
 Postbus 1 | 3720 BA | Bilthoven

T (10)(2e)
 T (10)(2e)

.....
www.rivm.nl

De zorg voor morgen begint vandaag

From: (10)(2e) <(10)(2e)@uu.nl>
Sent: zondag 22 maart 2020 16:09
To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@amsterdamumc.nl>
Subject: Verspreiding van SARS-CoV-2 via besmet oppervlak

Beste (10)(2e) en ook (10)(2e) (met wie ik vanmiddag heb gesproken)

Mijn hele vakgroep van Coronavirologen in Utrecht is van mening dat de verspreiding van SARS-CoV-2 via besmette oppervlakten enorm wordt onderschat.

Onderzoek van Vincent Munster laat zien dat van 50 ul virus oplossing (100.000 infectieuze eenheden) opgebracht op staal en plastic na 8 uur nog altijd heel groot deel van de infectiviteit over is (>10.000 infectieuze eenheden):

https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2004973?query=featured_home

Toch staat overal in media en op websites dat het RIVM de kans nog steeds heel klein dat verspreiding via besmet oppervlak een rol speelt:

<https://www.nu.nl/coronavirus/6038828/rivm-amper-grotere-besmettingskans-door-coronavirus-op-oppervlaktes.html>

Kun je besmet raken met het nieuwe coronavirus door het aanraken van een oppervlak?

Een virus heeft altijd een mens of dier nodig om 'in leven te blijven' en zich te kunnen delen. Buiten het lichaam kan het virus maar kort overleven. Dat is afhankelijk van bijvoorbeeld het soort oppervlak, de temperatuur en de luchtvochtigheid. Zo overleeft het virus in het algemeen beter op harde/gladde materialen zoals plastic, metaal en glas, en minder goed op poreuze oppervlakken zoals papier en karton.

De kans dat je besmet raakt door het aanraken van een product of oppervlak is heel klein, maar niet helemaal uitgesloten. Wel neemt het aantal virusdeeltjes heel snel (exponentieel) af buiten het lichaam. In het algemeen raden we aan om regelmatig je handen te wassen. Een oppervlak dat mogelijk besmet is, kun je eenvoudig reinigen met een gewoon schoonmaakmiddel.

Het bewijs dat het aantal virusdeeltjes heel snel exponentieel afneemt buiten het lichaam lijkt voor SARS-CoV-2 dus NIET OP TE GAAN!!!

Maar daartegenover staat het volgende op de website van RIVM:

Waarom mag ik geen handen meer schudden?

Via handen verspreiden zich gemakkelijk virussen zoals het nieuwe coronavirus. Veel mensen zitten ook (ongemerkt) vaak met hun handen aan hun neus of mond. Door geen handen meer te schudden verklein je de kans om besmet te raken en anderen te besmetten met het nieuwe coronavirus.

Waarom is het belangrijk vaak je handen goed te wassen?

Via handen verspreiden zich virussen heel gemakkelijk. Door goed en regelmatig je handen te wassen verklein je de kans op dat je ziek wordt, maar ook dat je anderen besmet. [Kijk hier voor tips over hoe je goed je handen kunt wassen.](#)

Als het via handen gemakkelijk gaat, waarom schat RIVM de kans op verspreiding via besmet oppervlak zo klein in?

Zeker in situaties dat zo'n oppervlak frequent door meerdere mensen wordt aangeraakt (winkelwagenkarretjes, deurklinken etc.). Zeker gezien de nieuwe studie die hierboven wordt geciteerd lijken betere informatie en maatregelen om dit te voorkomen zeer wenselijk.

Groeten,

(10)(2e)

(10)(2e)

PhD, Professor

Division of Virology | Dept Infectious Diseases & Immunology | Faculty of Veterinary Medicine | Utrecht University

Androclus Building (10)(2e) Yalelaan 1 | 3584 CL Utrecht | The Netherlands

Tel: (10)(2e) E-mail: (10)(2e)@uu.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*